

Плав'юк Юрій Львович, *магістрант 1 курсу,*
Білецька Ірина Мирославівна, *к.е.н., доцент,*
завідувач кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту,

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ САНАТОРНО- КУРОРТНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ

Україна володіє потужним рекреаційним потенціалом для успішного розвитку санаторно-курортної сфери. Проте, відсутність системності управління й комплексності розвитку складових санаторно-курортної сфери; нераціональне використання для цього рекреаційних ресурсів; забруднення навколишнього середовища; невідповідність стратегій розвитку санаторно-курортних підприємств викликам ринкової економіки; централізоване планування обсягів санаторно-курортних послуг без урахування реальних потреб; жорстке адміністрування і втручання у внутрішньогосподарську діяльність підприємств даної галузі негативно впливають на ефективність діяльності санаторно-курортної галузі. Все це стимулює дослідження в напрямку пошуків шляхів оптимізації діяльності підприємств санаторно-курортної сфери та забезпечення на цій основі комплексного розвитку території і її соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги.

До основних шляхів розв'язання цієї проблеми варто, безумовно, зарахувати докорінне поліпшення організації, управління та державного регулювання процесів охорони здоров'я у розвитку санаторно-курортної сфери. Особлива роль тут належить розвитку оздоровчих та лікувально-профілактичних закладів, упровадженню нових наукоємних технологій рекреації, лікування, реабілітації, сервісу, екологічним і санітарно-епідеміологічним дослідженням, професійному навчанню персоналу та підвищенню ефективності управління рекреаційною індустрією в регіоні.

Нині використовуються різні методики розробки стратегічних напрямів розвитку галузі (насамперед з домінуванням кількісних показників). Проте, більшість застосовуваних методик не враховують якісну сторону оцінки.

Власне тому пропонуємо використовувати методику, що поєднує економіко-статистичний (кількісний) і SWOT-аналіз (якісний аналіз) (рис. 1.1).

Актуальність і доцільність використання даних методів підтверджена історично сформованою практикою. Економіко-статистичний аналіз ґрунтується на розрахунку визначеного комплексу соціально-економічних показників на основі статистичних даних, вивчення яких дає можливість скласти поточну соціально-економічну характеристику санаторно-курортної сфери. SWOT-аналіз дозволить визначити актуальні проблемні Карпатського регіону, вузькі місця, шанси, небезпеки, пов'язані з досліджуваним об'єктом, з урахуванням факторів зовнішнього середовища і побудувати проблемне поле санаторно-курортної сфери регіону.

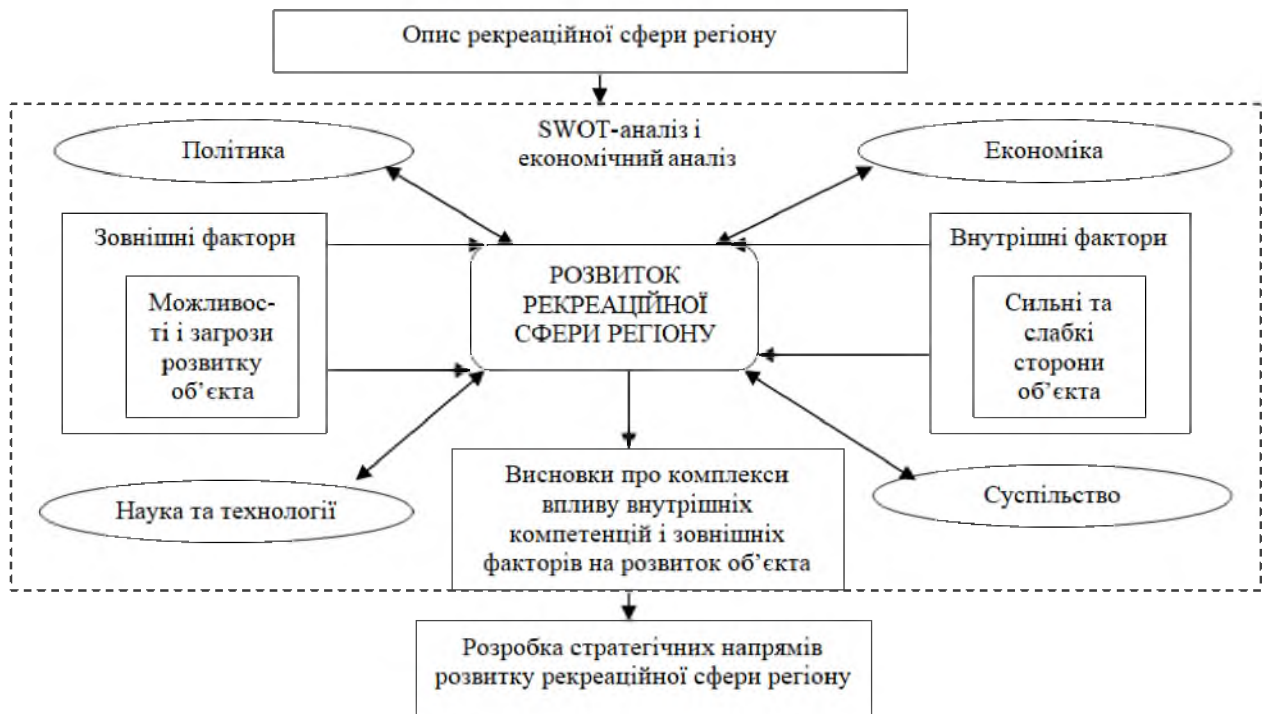


Рис. 1.1. Аналітичне забезпечення процесу розробки стратегічних напрямів розвитку рекреаційної сфери регіону

Спільне використання цих двох методів аналізу дозволить підвищити ефективність розробки стратегічних напрямів розвитку санаторно-курортної сфери Карпатського регіону.

Стахнюк Віолетта Олександрівна, магістрантка 5 курсу,
Білецька Ірина Мирославівна, к.е.н., доцент,
завідувач кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту,

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАНОТЕХНОЛОГІЙ У ГЛОБАЛЬНОМУ КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В епоху глобалізаційних перетворень країни світового співтовариства постають перед проблемою адаптації до нових економічних, політико – правових, виробничих та науково – технологічних умов сучасної системи міжнародних економічних відносин. Відбувається процес формування якісно нової моделі економічного розвитку, яка б забезпечувала національну конкурентоспроможність і орієнтувала національну економіку на довгострокове зростання, основним індикатором якої є сталий розвиток та ефективне впровадження інновацій. Інноваційний розвиток економіки притаманний всім розвинутим країнам світу, який є одночасно фактором і результатом їхнього економічного і соціального розвитку.

Перехід нашої держави на засади сталого економіко – екологічного і техніко - технологічного розвитку, формування висококонкурентної національної моделі такого розвитку об'єктивно зумовлює необхідність

активізації досліджень у нанотехнологічній сфері науковцями не лише природничих (фізики, хімії, біології), а й економічних наук.

В результаті високих темпів зростання розробок в сфері нанотехнологічних інновацій, для бізнесу формуються нові виклики міжнародної конкурентоспроможності. У більшості галузей економіки компанії для збереження своїх ринкових позицій повинні їх застосовувати, інакше це зроблять конкуренти і витіснять їх з ринку. Для країн, що розвиваються з'являється сприятлива можливість потіснити конкурентів з розвинених країн за рахунок освоєння відповідних технологій. Цим шляхом йдуть нові індустріальні країни такі як: Китай, Тайвань та Південна Корея. Однак розвинені країни розуміють важливість глобальної інноваційної стратегії, пріоритетом, якої є дана сфера і активно інвестують в наукові розробки, а саме: США, Західна Європа, Японія, Росія, що стає передумовою формування основних стратегічних напрямків в цій галузі.

Особливості розподілу та вибору нанотехнологічних стратегій розвитку залежить від пріоритетних напрямів фінансування, розробок та підходів в даній області. Розвиток нанотехнологічного бізнесу у сучасному світовому господарстві відбувається за певними стратегіями, серед яких варто виділити наступні: американська, японська, європейська.

Американська стратегія розвитку нанотехнологічного бізнесу базується на власних науково – технічних та технологічних розробках. США - перша країна, яка розробила власну державну стратегію по відношенню до нової області науки і техніки - нанотехнології. Результатом такого підходу до розвитку перспективного напрямку розвитку науки стало ухвалення Конгресом США у 2000 р. Національної Нанотехнологічної Ініціативи (ННІ). У «плані реалізації» ННІ основна увага з боку американського уряду надається фундаментальним дослідженням, що у фінансовому еквіваленті складає більше ніж 1/3 всіх асигнувань, причому на 70% ці роботи фінансує Національна наукова фундація (ННФ).

На відміну від США, Японія здійснює фундаментальні нанотехнологічні дослідження, головним чином, в мікроелектроніці і матеріалознавстві. Також, починаючи вже з 80-х рр., відповідно до загального плану розвитку вкладає великі кошти у науково-технологічні розробки, пов'язані з наноматематикою, а також реалізує широку дослідницьку програму під назвою «Атомні технології» і ряд інших проектів, що дозволяють країні зберігати передові позиції в світовій науці і техніці. Досвід показує, що при реалізації таких програм кожне з японських відомств і міністерств прагне створити свою власну, «вертикальну» систему управління і зв'язку. Проте, розвиток нанотехнологій в багатьох сферах часто вимагає створення абсолютно інших, корпоративних, «горизонтальних» систем управління і зв'язку. Тому державна стратегія прискореного розвитку нанотехнологій включає і зусилля по об'єднанню різноманітних ізольованих наукових розробок.

На відмінну від США і Японії, що розробили вагомі програми нанотехнологічних досліджень, європейські країни обрали стратегію незалежного розвитку. Країни Європейського Союзу пішли шляхом розвитку

науково-технологічного потенціалу за допомогою інтеграції зусиль всіх країн учасників співдружності. 12 травня в Брюсселі Європейською Комісією була затверджена стратегія розвитку нанотехнологій для ЄС. Як підкреслюється в поданій Комісією доповіді “Towards a European strategy for nanotechnology”, метою реалізації стратегії є досягнення світової першості Європи у цій наукоємній галузі. Ключовими завданнями визначені: пропагування приватних інвестицій у нанотехнологічні дослідження і розробки та розвиток супутньої наукової інфраструктури; навчання персоналу, зайнятого дослідженнями і розробками; використання нового знання для підвищення якості життя; збільшення міжнародної кооперації у розробці та впровадженні нанотехнологій.

За оцінками аналітиків, обсяги світового ринку нанотехнологічної продукції становили у 2010 році 2,5 млрд. євро, станом на 2015 рік згідно з даними Держкомстату, до 1 трлн. євро. Динаміка розвитку цього ринку, а також необхідність залучення величезних обсягів коштів вимагають спільних зусиль державного та приватного секторів економіки (переважно, малих інноваційних фірм), а також координування національних напрямів нанотехнологічних досліджень.

В результаті вивчення підходів до розвитку нанотехнології у провідних державах, сучасного стану української науки і промисловості та історичного досвіду в Україні є пріоритетними такі заходи, як: створення структури управління, безпосередньо підлеглої вищому керівництву держави, яка була б наділена особливими повноваженнями для створення нанотехнологічної наукової школи та промисловості в Україні в стислий термін; розгортання нанотехнологічних досліджень і розробок, створення відповідної системи підготовки наукових кадрів, кваліфікованого військового й цивільного персоналу, який здатний працювати з нанотехнологічним устаткуванням і об'єктами; розробка стратегії і тактики бойових дій із застосуванням нанотехнологічної зброї, засобів захисту, устаткування та приладів індикації й ідентифікації такої зброї, а також її нейтралізації і знищення; створення в державних зовнішньоекономічних органах, розвідувальних службах спеціальних підрозділів, які мають особливі права та можливості для закупівель за кордоном сировини, устаткування, зразків техніки; імпорт устаткування і продуктів нанопромисловості, що дозволяють створювати компоненти нанотехнологічного устаткування; створення можливостей для молекулярного моделювання, розрахунку та тестування складних структур, придбання комп'ютерів відповідної потужності; створення системи захищених лабораторій, виробництв, складських сховищ для наноб'єктів і спеціалізованих засобів їх транспортування підвищеної безпеки; широка освіта населення щодо небезпеки нанотехнологічної агресії і необхідності мобілізації сил на науково-технічний розвиток; розвиток військово-технічного співробітництва з дружніми державами в галузі високих технологій; розробка і поетапне введення в експлуатацію глобальної системи наносенсорів для постійного моніторингу світової обстановки і попередження терористичних атак.